

ЕПСКОП НИКОЛАЈ ВЕЛИМИРОВИЋ ЖЕТВА ГОСПОДЊА

ПРВЕ ЖЕТВЕ

„Заиста ти кажем, данас ћеш бити са мношвом у Рају.“ Први савременик Исусов, који би узет у Рај, био је покајни разбојник на крсту на Голготи, у 20. Години владавине кесара Тиберија, а у 34. од ваплоћења Бога Слова.

Тако је Христово небесно царство отпочело са једним јединим човеком. И то с каквим човеком? Не са једним од великих апостола, нити са пресветом Девом Маријом, матером Исусовом, него са злотвором, али покајаним. Да се кроз тог злотвора симболизира сав род људски за кога је Христос из љубави претрпео муке и пролио своју безгрешну крв али и да се истакне спасонсна тајна покјања, једна од седам великих православних тајни.

Ми говоримо о људима а не о анђелима. Јер пре покајног разбојника бебројне војске анђела уз Господа над војскама живеле су у оном небесном царству. И из онога царства силазили су на земљу и узлазили на небо, служећи јављеном Месији у Његовом делу спасења људи.

Но спасени разбојник није дуго остао једини од људи на небу. Истога дана, на Велики Петак, Исус је душом сишао у Ад, у Шеол, а јави себе и своје Јеванђеље успшим од почетка, који су ту од Адама и са Адамом кроз векове чекали своју крајњу судбу. И Он, Господ Исус Христос, „сишавши проповиједа и духовима који су у тамници – јеванђеље, да приме суд по човјеку тјелом а по Богу да живе духом“. Ко су та створења?

То су прехришћански праведници, сви они што „у вјери помријеше“ и не дочекаше испуњење Божијег обећања односно Спаситеља, него само „видјевши га из далека поклонили се му се, признавши да су гости и дошљаци на земљи. Јер који показују да траже отачаство“ (пошто га на земљи нису могли наћи). Но тај „сабор и црква првороднијех“ није био састављен само из Јевреја, старозаветних праведника, него и из свих народа и племена под небесима. Јер ни Авел ни Сит ни Енох ни Ноје ни Рута ни Јов нису били Јевреји. По речи Апостола Петра: „Заиста видим да Бог не гледа ко је ко, него у сваком народу који се боји Њега и твори правду мио је Њему“ (Дел.Ап.10, 34-35). Сви они бише спасени из Ада благодаћу Божјом и заслугом Господа Исуса Христа. И не само познати и признати праведници него и сви грешници, који на земљи грешили па видевши Исуса у Аду лицем у лице, и чувши његову блавест, покајаше се и повероваше у Њега као јединог истинитог Човекољубца и Спаситеља.

Тела њихова давно давним беху прах помешан са прахом земаљским, а душе њихове чамаху с уздисањем у тами Ада преисподњега. Ту су биле душе људске од Адама до Витлејемске деце, које први Ирод покла због Исуса, Новог Цара, и до светог Јована Крститеља, којег други ирод посече као претечу Исуса Месије.

Једини Бог Свезнајући зна број њихов. Но да је то био огроман народ, многобројнији од свих народа Римског царства, сведочи прво велика дужина времена од Адама до Христа, а друго свети Оци видиоци. У својој Пасхалној беседи каже надахнути Јован Златоусти поводом силаска Христовог у Ад: „Ад огорчи се, јер се испразни... Воскресе Христос и мртви ни един во гробе“

Сав тај многомиллиони народ уздигао је Христос у Рај, чија врата Он отвори својом крвљу као Човекољубац. А отворивши врата рајска за људе, Он удаљи чувара тих врата,

херувима са пламеним мачем. И тако је свесилни Христос обноћ учинио своје царство већим од царства кесара Тиберија.

Ово је изузетна и јединствена одлика правог Месије као свеопштег Спаситеља света. Он је, на име, донео спасење свим људским коленима од почетка до краја времена, тј. и живима и умрлим. Лажне месије и самозвани спасиоци пак, нарочито многобројни у наше доба, и не помишљају да спасавају умрле него само живе. Нити им и на ум долази, да избављају од смрти ни себе ни друге. Сав њихов програм састоји се у отклањању разних животних незгода само за кратко време, доклеједно људско срце, жељно живота, не престане да куца. За њих је смрт непобедива, и јача од живота. Мрачна царица смрти царовала је пре „случајне“ појаве живота на земљи. То је њихова философија, потпунице супротна Христу и Христовом откровењу.

Неко од материјалистичких пропагандиста држао је говор народу на једном скупу у Србији, како Исус Христос није успео за две хиљаде година остварити оно што је обећао, а како ће његова беверна партија остварити рај на земљи. Упита га једна удовица, чији јединац син тек беше умро:

- А може ли ваша партија повратити у живот мога сина јединца?
На то одговори онај нови спасилац света:
- Наравно, то нико не може, па ни ми. Ми хоћемо да створимо рај само за живе, а о умрлим ми не водимо рачуна као непостојећим.
Рече му на то ожалошћена мајка:
- Сваки рај, који ви или ма ко други створи на земљи, без мога сина, за мене је пакао.

У историји света Христос је једини Спаситељ и живих и умрлих. Да, једини бујни и неодољиви извор живота и свемоћни победилац смрти и пакла.

Његово царство није од овога света, али Он непрекидно жање жетву своју на посејаној њиви овога света преко анђела својих, и уноси пшеницу у небесне житнице своје. Тамо, где се ожалошћена мајка једино може срести са својим преминулим сином у животу без расанка.

РАЗГОВОР 1.

- О чем то разговарате, света браћо моја, да чујем о чем разговарате?
- Ако је заиста Валаамова магарица проговорила човечјим језиком, онда је оправдана Будистичка вера у реинкарнацију; оправдана и Библијом потврђена.

То сте чули на неком скупу окултиста. Па питате, како се то слаже са Христовом науком?

Ај, браћо света, боље да нисте ишли на тај скуп. Боље да сте отишли у цркву и чули Јеванђеље о богаташу и Лазару. Како умре неки бедни и болесни сиромашак, којег уста Господња именују Лазаром; а по том умре и један луксузни богаташ, чије име уста Господња неће ни да спомену. И како душа Лазарева оде у небесну радост, а душа безименог богаташа у паклену муку.

Није ли небесни Зналац, Господ Спаситељ, овом причом дефинитивно пресекао легенде о сељењу душа? Није ли Он, Видилац свих тајни неба и земље, овим јасно посведочио, да се душе не селе у тело него право и за навек одлазе у ону обитељ, коју су заслужиле делима својим на земљи?

А што је Валаамова магарица проговорила, то није отуда што је у њој била реинкарнирана душа неког човека, него је то од Бога. Бог је хтео да кроз безсловесног скота постиди неваљалог човека, јахача на скоту. А магарица кад је говорила човечјим језиком наравно није била свесна шта говори. Исто онако као што гавран, који је односио храну пропроку Илији у пустињу, није знао ни коме ни од кога носи. Мада би окултисти свакако хтели, да је у гаврану била свесна душа неког умрлог човека.

- Па како су могли неки учени људи, чак и неки руски философи, усвојити такво погрешно учење?

Могли су, браћо моја света, шта све људи не могу? И учени као и прости падају у велике заблуде. Јер не познају ни Писма ни силе Божије. А знате, да лажно злато бљешти јаче од правога злата. И округао камичак личи на јаје, али живота у њему није. Па се људи лако преваре.

Заблуде заблуделих нека послужи вама за поуку и за страшну опомену. За поуку – да не верујете брзо људима који нити су вас кад знали ни љубили, него верујте Спаситељу, који вас је знао од пре створења света и љуби вас толико да се предао смрти само ради вас. За страшну опомену пак – да не тешите себе ричима: кад умрем, ја ћу се опет родити у другом телу на земљи, и опет и опет, и по хиљаду пута, па ћу имати времена за поправку. Утешана је али и страшна истина, да је човеку дат само један рок живота на земљи, а по том суд. За овај кратак рок свак може заслужити неповратно или вечити живот или вечиту муку.

И Пантеизам је, велите, захватио велики број учених хришћана, као нажалост и грофа Толстоја у старости.

Поред окултизма то је друго велико зло, које је било и јесте и биће међу онима који су крштени а не крсте се. То су они који верују, попут древних јелинских стјичких философа, у неко етарно божанство, и сматрају душе људске као капље тога етра у грубим телима. Када се тело распадне, онда се оне капље етарне – душе људске – преливају у бескрајни етарни океан божанства, губећи личност и индивидуалну свест. Други се опет држе Спинозине заблуде, по којој су и дух и материја вечни и нестворени. Бог као дух вечно је везан за материју и материја за Бога. Према томе Бог је и материја и дух у исто време. Слично корњачи, кажем вам. И по некој прастарој фабули овај свет лежи на корњачи. По смрти душа човечја прелива се у вечни дух а тело у вечну материју. И да би оваку своју убиствену философију учинио привлачном, он ју је назвао „Етиком“!

Као прозирући у опасност философије свога земљака Спинозе свет Павле оставио је хришћанима вечу опомену говорећи „Браћо, чувајте се да вас ко не зароби философијом и празном пријеваром, по казивању човечијему, по науци свијета, а не по Христу (Колаш. 2, 8). Та апостолска опомена важи, више мање, и за остале људске философије, које уче да је овај видљиви свет нестворен од личнога Бога, и да је вечан и бескрајан. Са тим премисама они се потпуно одричу Христа, као што се и Христос одриче њих.

Спаситељ је открио и показао својом апсолутном личношћу да је Бог личност, врховна личност, а не успавани или полусвесни дух, или неки принцип, или природа, или природни закон.

Није Господ Христос, браћо моја, није Он доказивао Бога помоћу твари, него је објашњавао твар помоћу Бога? Трикратно личног. Он је потврдио истинитост оног свеопштег веровања свих народа; веровања, истина, исквареног и помућеног али неишчезлог, а то је веровање у бога, или богове, као свесне личности, као и веровање у свесни и индивидуални живот чповеков после смрти. Никада се народи света нису могли помирити са философским учењима о безличном Богу и о безличној бесмртности човека. Зато се јавио Бог у личности Сина свога Исуса Христа, који „не беше да и не „, него у њему све беше да“ (2 Кор. 1, 19-20), све позитивно и све потврдно што је икад човечје срце могло пожелети – и више од тога. Човечанству је тада спао терет и мрак са душе. Зато се жаљаху фарисеји: „видите да ништа не помаже: гле, свијет оде за њим (Јов. 12, 19. Због тога: „сви наваљују да уђу у царство небесно“ (Лук. 16, 16.) где царује Бго као троједина личност, и где је од постања света припремљено место за сваку личност човечју, која се одазове позиву Христовом.

За вас и за мене, браћо света, најважније од свих питања и проблема јесте: да ли ћемо се благовремено одазвати позиву Христовом. Јер анђели Његови дан и ноћ жању Жетву Господњу, без престанка и предаха, и односе у небесне житнице. Шта – ако нас срп анђелски одбаци као штуро класје и остави да нас свиње погазе?

ДРУГЕ ЖЕТВЕ

Тамо где и Он

Рече Господ: „Гдје сам ја ондје и слуга мој нека буде“ (Јован 12.26). Неки богослови тумаче ове речи једнострано, тј. као обећање Исусово, да ће Његови верски следбеници бити са њим у Рају. То је тачно у колико не би било једнострано. То је јасно из велике Исусове молитве пред страдање: „Оче, хоће да и они које си ми дао буду са мном гдје сам ја, да виде славу моју коју си ми дао: Али то је недовољно. Јер Он који је обећао својима славу, прорекао је и муке и страдања слична Његовим. Следеће речи допоњују горње: „Доста је ученику да буде као учитељ његов и слуги као господар његов. Кад су Домаћина назвали Веелзевулом, а комо ли (неће) домаће његове“ (Мт.10.25.). И још: „Кад мене изгнаше, и вас ће изгнати“ (Јов. 15.20). „Сви ће мрзети на вас имена мојега ради“ (Мат10.22). “А доћи ће вријеме кад ће сваки који вас убије мислити да чини службу Богу“ (Јов.16.2).

Прегледајмо дакле све где је Исус био од рођења до вознесења, а по том где су били многи и разноврсни Његови следбеници.

Рођен у миру, мада у сиромаштини. Гоњен од Ирода бегао у Египта. Живео и растао у мудрости до своје учитељске службе. Постео четрдесет дана, кушан о Сатане. Као Учитель и Чудотворац деловао неуморно до краја. Склањао се у пустињу и проводио ноћи у молитви. Радовао се са радосним, на свадби, у гостима, на језеру, кроз цвећана поља и простотом. Жалостио се са жалосним и плакао са уплаканим. Гладовао и жеђовао. Лечео белесне, хранио гладне, сажалевао и помагао немоћне, опраштао свима, и поучавао све. Слављен и обожаван од народа, гоњен, мучен и најзад убијен од старешина народних. Умро, сишао у Ад и спасао огроман број адских сужања, праведника и покајника. Васкрсао у слави, вазнео се на небо у сили, и заузео своје царско место с десне стране Оца у светлости и величанству које је имао од пре постања света.

А сада посмотримао, где су били христови следбеници.
Заиста тамо где је и Он био, свак на свој начин и према своме дару.
Радници и занатлије на часном али знојном раду, славећи Њега.
Испосници у пустињи, у посту и молитви угледајући се на Њега.
Свештеници и чудотворци у Његовим народима ширећи науку Његову.
Добротвори и богаташи у помагању Цркве Његове и сиромашне браће.
Благочестиви цареви и кнежеви са страхо управљали државом, делећи правду у Његово
име, зидајући манастиреу Његову славу и бринући за спасење своје и народно.
Мисионари ходили по свету и сејали Његово семе.
Исповедници пред судовима и по тамницама страдали за Његово име.
Мученици на губилиштима умирући славили Њега.
Смерни и кротки подржавали његову смерност и кротост.
Чисти срцем, са Богом у себи, задобијалинове следбенике Њему.
Миротворци, с његовим миром у себи, мирили браћу и ширили слогу.
гоњени, исмевани, клеветани Њега ради, трпљењем и храброшћу задивљавали
незнабошце и јеретике.
Архипастири и мудраци писали књиге о Њему и правила хришћанског шута ка царству
небесном.

А свети апостли, и после њих у току векова многи равноапостлни, били су све, свима, и
свуда.

сви они на земљи били су тамо где је и Он био, распознајући Његове стопе и гредећи за
Њим. Неко је ходио Његовим путем дуже неко краће, сходно ранијем или познијем
призиву, духовном просветљењу и небесном дару. Многи су тек пред крај сишли са
широког пута светског и ступили на његову уску стазу што води у живот, у прави живот.

Сви они који су у свом земном веку били тамо где и Господар њихов, сада су на небу где
и Он. сви они сада гедају славу Сина Божијега, па гледајући Његову славу и сами „сијају
ако светила“.

Како ми то знамо? Ми то поуздано знамо, јер то је његово знање, Његово обећање и
учење. А замо то још из дуговременог искуства Цркве. Јер, по Божјем промислу и
допуштењу, душе оних праведника много пута јављале су се људима на земљи, било у
болести или осами или у тамницама или на губилиштима или у ратовима или јеретичким
смутњама: да излече, утеше, охрабре, прескажу, науче и поврате на прави пут. Јер зашто
би иначе прозорљива Црква Православна тако торжествено прослављала апостоле,
светитеље, угоднике и мученике христове, молила се њима и призивала их у помоћ? А
Црква то чини зато што је осведочена, да су сви они живи и прослављени на небесима.
Цркви на земљи тоје јављено од Цркве на небесима.

Њихова имена испунила су добар део „Књиге Живих“, и њихов број је веома велики.
Свети Јован Јеванђелиста надживео је све своје другове апостоле скоро за пола столећа, и
преживео је сва гоњења Цркве у првом столећу. У својој чудесној визији на острву
Патмосу он је видео анђелске војске и старешине Цркве на небу, „И бјеше број њихов
миријада (Миријада је 10.000.) миријада и хиљаде хиљада“
(Отк.5,11.). Број анђелских сила природно надмаша број људских душа, но и број ових
морао је бити још у то време врло велики. Даље говори свети Јован: „И кад отвори пети
печат, видјех под олтаром душе побијених за ријеч Божију и за сведочанство. И повикаше
гласом великијем: докле, Господеару свети и истинити, не судиш и не кајеш крви наше на
онима што живе на земљи?“ (Откр.6,9 - 10). душе умрлих праведника дакле живе у

близини Бога и разговарају с Богом. А не спавају у прашини земној заједно с телима, чекајући крај света па да се тек онда пробуде у живот, како уче неки јеретици.

Наведене визије Јованове свакако се односе на хришћане и хришћанске мученике његовог доба, то јест до ступања у друго столеће. И како је велики број њихов! Узму ли се пак у рачун генерације хришћанске у току три сотлећа гоњења Хришћанства до проглашења слободе Цркве царем Константином, број пресељених хришћанских душа у царство небесно био би број једног великог народа. Колика крв! И колико жртве за Христа, од првомученика Стефана па кроз сва гоњења Цркве од стране Јевреја и Ирода, а нарочито од римских кесара, Нерона, декија, Диоклецијана, Максенција и многих других! само у катакомбама Римским погребене су многе хиљаде (неки рачунају на милионе). У Никомидији спаљено је једнога дана 20.000 хришћана намолитви.

Но осим ових многих мученика, колики ли је број свих оних Божијих угодника кој истина не бише отерани из овогасвета мачем и огњем него се упокојише с вером и надом, да ће и они бити примљени у Царство Христа Бога нашега! и то кроз петнаест хришћанских генерација од Апостола до великих Отаца цркве. Ваистину, и ово је велика Жетва Господња.

РАЗГОВОР 2.

- Хтели би нешто да питате, света браћо, хтео бих и ја вас. Код људи је увек више питања него одговора. Питајте ви мене па ћу ја вас

- Сретамо многе људе, велите, који верују у Бога али који одричу постојање ђавола. Па мислимо да је и то нека забуна и удаљење од вере православне.

- Прво мислите, света браћо моја. Забуна и заблуда, дакако; и удаљење од Јеванђеља и вере православне, те још колико. Ко не верује у постојање ђавола, тај и не војује против ђавола. А ђаволу су најмилији они који не верују у његово постојање и дејство. Јер само тако може он спокојно да врши свој убилачки посао.

Ако не би ђаво постојао, све зло би се морало приписати Богу, све зло и сваки грех. А то је страшно и помислити, браћо моја. Јер у том случају бог би био истовремена и истина и лаж, и светлост и тама. Да, наш свети трисвети Бог би био и Бог и ђаво, као у незнабожаца, што је абсурдно. Шта би нам онда користила Библија? И шта би било од Јеванђеља, и од Христових речи о демонима, и од Његове власти над зловним духовима таме? Где ћемо са целим Новим Заветом, и са огомним искуством светитеља од памтивека до данас? Хоћемо ли да исцепимо оне листове из Требника на којима су исписане светитељске молитве за изгнање демона из демонијака и оне друге за заштиту од демона? Онда морамо исцепати цео Требник, заједно са већим делом Новог Завета. Чули сте како при крштењу свештеник шита онога којега крштава:

„Одричеш ли се Сатане, и свих дела његових и свих ангела његових“.

Три пута ставља то питање и очекује одговор:

„Одричем се“. Онда заповеда свештеник:

„Дуни и пљуни на њега“.

Даље свештеник пита:

„Сједињујеш ли се са Христом?“

Одговор: „Сједињујем се“. (Три пута).

Питање: „Верујеш ли Њему?“

Одговор: „Верујем, као Цару и Богу“.

Као што се хирургијом отрована крв и гној излучју из тела човечјег и нова здрава крв убризгава у тело, тако се крштењем удаљава ђаво из човека, а Христос са Оцем и Духом Светим уселава се у човека.

Крштењем се ми одричемо дакле ђавола а сједињујемо се с Христом. Једно је одрећи се од ђавола а друго одрећи ђавола. Првим ставом ми добијамо улазницу за царство небесно, а другим цепамо је.

Ај, браћо моја, како је трагичан страх људски од великих висина и великих дубина! воле низину и воле плићину. Од висина и дубина хвата их вртоглавица. Зато многи одричу двоје: божанство Христу и посојање ђаволу. Желе да све уједначе и упросте. А што год људи покушају да упросте, већма компликују. Да су они стварали свет, створили би само равнице за купус и брдашцаза пикнике. За чудо им је, на што божанске висине и адсе дубине!

Који одричу божанство Христу, одричу љубав Божју према људима; а који одричу постојање ђавола, клеветају Бога, јер Бога чине праузрочником зла. Непријатељи хришћанства живо раде да кроз ове две негације унесу забуну у редове верних хришћана. И наивни се хватају на удицу.

А ви се не дајте збунити, браћо света. Читајте Јеванђеље и разумите, да је прво и основно дело Спаситељево било победа над Сатаном.

Изгнње демона из поседнутих демонима чудо је над чудима, које нико од људи никад није успео учинити. Нити се данас демонијаци могу ослободити демона друкчије него једино именом Христовим. Међу нама много је живих сведока, који су по православним манастирима видели сумасшдше људе и жене како бивају исцељени молитвом и постом. Гадарински случај безброј пута поновљен је у историји Христове Цркве. И понавља се.

Пет дужности наложио је Христос својим апостолима а кроз апостоле и пастирима Цркве; то су:

- да проповедају Јеванђеље,
- да болесене исцељују,
- да прокажене чисте,
- да мртве васкрсавају,
- да ђаволе изгоне.

Ових пет дужности предали су апостоли Цркви као завет Господњи, и Црква их непрекидно и неуморно врши ево већ близу 2000 година.

Ко скраћује овај заветни програм Цркве, непријатељ је своје душе. Ко од свештеника мисли, да је довољно само проповедати Јеванђеље, тај испуњује само једну петину од заповеђеног.

Није ли сам христос рекао, да је изгнање ђавола знак доласка царства небесног? „Ако ли ја Духом Божијим изгоним ђаволе, дакле је дошло к вама царство небеско“ (Мт.12.28). А да је Његов први и главни месијански посао био обрачун са ђаволом, који је до тада држао овај свет у својој власти као своју кућу, о том јасно говори Господ: „Како може ко ући у кућу јакога и покућство његово отети, ако најприје не свеже јакога? и тада ће кућу његову оплијенити“ (Мт.12, 29).

Ко одриче ово моћно дело христово, тога ће се Христос одрећи. А ко одриче постојање ђавола, нека зна да се ђаво њега не одриче. И на митарствима тражиће га као свога.

Тај себе губи, али христову жетву не омета. Јер ко може спречити Господа да учини што

је наумио? Као што је Он у давнини о себи рекао: „Намјера моја стоји, и учинићу све што је воља“ (Ис.46, 10). Чујете ли ви ово, света и светла браћо моја?

ТРЕЋЕ ЖЕТВЕ

Спасени кроз праву веру и владање

Под великим царем Константином настала је за Цркву слобода, али није престала борба. Едикту цара Константина о слободи Цркве обрадовао се сав хришћански свет као васкрсењу после триста годишњег распињања. Извађени су из тамнице епископи и свештеници, ослобођени су окова вероисповедници, помиловани на смрт осуђени за веру, и Јеванђеље се почело проповедати не више шапатом него гласно.

Но радост од слободе тројако је схваћена од људи. Једни су схватили слободу као дар Божији и разлог за ново слављење Бога. други су схватили слободу као самовољу мишљења и необузданост језика. Трећи пак као отворену могућност за испуњење свих својих телесних жеља. Због тога је настала борба оних првих против ових других и трећих.

Они први који су разумели заповед апостолску: „Стојте у слободи којом вас Христос ослободи“ (Гал.5,1), тј у благодатној слободи од греха, стали су све чинити у славу Божју а на спасење своје душе. Наметнуту стегу споља, коју су преживели у робовању под незнабошцима, они су сада заменили строгом и добровољном дисциплином себе. Сви су они према своме стању и звању чинили максимално што су могли у прослављању Христа и у служењу ближњем. Јер слобода је ропство под лажним именом ако није посвећена служби Богу и ближњима, кроз коју се једино и постиже лично спасење.

Они који су били у могућности подизали су дивне храмове. Цареви су у том предњачили. И сам Константин, нарочито мајка му Јелена, зидали су многе цркве. Јустинијанова Света Софија светлила је над свима као царица свих хришћанских храмова. Надахнути уметници употребљавали су свој таленат искуључиво на украшавање тих храмова. Имућни хришћани оснивали су домове за сиромаше и болнице заболеснике. Благочестиви владари прописивали су постановљења, уредбе и новеле, којим се корегирало незнабожачко Римско Право и штитила верра православна и светиња морала.

Брзим темпом почело се развијати монаштво. Пустине, као земље о које се нико није отимао, постале су жилишта необичних грађана, монаха и монахиња. Витлејемска пештера, која је због рођења Спаситеља у њој сијала свету лепше од свих царских палата, учинила је безбројне пештере у свету привлачним обиталиштима анахорета. Они који су хтели себе свецело предати само Господу своме љубљеноме, насељавали су пустине и пештере, од Синајске Горе до Ирске. Спољашња слобода значила је за њих само слободу од препрека да могу сами себе учинити мртвим за свет а живим за Христа. Знали су ови духовници, да блиставо царство Константиново, Теодосијево, Јустинијаново и Ираклијево, није нешто апсолутно и дуговечно, и да је оно само у толико вредносно у колико служи народима да достигну небесно царство Христово. Број оних који су се спасавали по пустињама духовном атлетиком био је врло велики, и растао је у слободи из столећа у столеће. У самом манастиру св. Саве Освештаног живело је само у једној генерацији десет хиљада монаха. А где су остале генерације у том манастиру, и у осталим

манастирима на Истоку и Западу, нарочито у Египту, Абисинији, Јерменији, Сирији и Малој Азији?

Уз то још јавили су се и богомудри богослови, велики арихијереји, надахнути песници свете поезије, који су објашњавали догмате вере, осветљавали вернима пут ка сапсењу, и одушевљавали народе за Христа и Христово Небесно Царство.

Све то укупно названо је Византијском цивилизацијом. То је без сумње најдуховнија и најнебеснија цивилизација људска на земљи. Она се кроз неколико векова простирала од Цариграда на исток до Синајске Горе и на запад до Ирске. С њом се позније могла такмичити само православна Словенска цивилизација, нарочито Руска. Обе ове цивилизације значиле су у суштини одвезивање од временог и везивање за вечно, уздицање од телесног ка духовном и од смртног ка бесмртном.

Али на топлоти слободе поникле су и многе јереси као микроби. Све те јереси дошле су од оне друге две групе које погрешно схватише слободу. Једну од тих група даде Бог у покварен ум због поквареног владања, а другу у покварено владање због поквреног ума.

У борби против свих тих лажних учења, одржано је седам великих битака у православном царству Византијском. А то су Седам Васељенских Сабора, почев од 325 до 787 године. На тим Саборима, Оци Цркве оповргли су и одбацили све јереси с анатемом, и јасно дефинисали свету и чисту веру хришћанску.

Али то је стало муке и страдања и крви. Те и тај период слободе Цркве није био без многих и многих вероисповедника и мученика. Уз то су дошли, по Божјем попуштењу, а због покврности људске, ратови против незнабожне Персије и Скитије, против Аријевских Гота, па Хуна, и најзад против Муслимана. Слободно Хришћанско Царство тресло се као у грозници. Свети град Јерусалим и сва Палестина пали су под власт полумесеца. Хришћани у Египту, Копти, некад најмногбројнији становници Нилске долине, тако су истребљени, да и данас после 14 векова њихов број износи један милион према 20 милиона муслимана. Рим је рушен и спаљиван неколико пута или од јеретика или од незнабожаца. Хришћани у асирији и Јерменији сведени на мален број, а они у Сирији преполовљени.

Је ли то дефицит Христов? Боже сачувај. Христос не може имати дефицита. Жетве његове у том периоду Византијске слободе од неких 500 година биле су више него обилате, и то у свакој врсти богоугодних људи, жена, девојака и деце: испосника, добротвора, богослова, мудрих јерарха и учитеља, страдалника и мученика. Њихов број кроз тај период пење се несумњиво на стотине и стотине милиона, од Британских острва до Индијског мора и рајанствене земље Скитије.

Али осим те велике Жетве Господње, до које је Христу једино и стало, у том периоду учињено је нешто неисказано, велико за нас и за сва будућа поколења. вера православна је прецизно формулисана, канони вере и владања јасно прописани, начин богосужења и прослављања Христа потврђен, лича и црквена дисциплина недвосмислено установљена.

После свега овога, у години 842 царица Теодора са сином јој царем Михаилом објавила је победу Правослаља. Недеља Православља, прва недеља Часног Поста, одређена је за вечно празновање те победе над свим кривим догматским и етичким доктринама јеретичким.

Обилата 500 годишња Жетва Господња у првој половини Византијске слободе додата је предходним жетвама Господњим. И тако су се небеске житнице Домаћинове све више пуниле жетвама са Његове земаљске њиве.

РАЗГОВОР 3.

Збунио вас је неки филозоф историје, браћо света. Чиме вас је збунио? Велите, тиме што говори и пише, како се историја људског рода креће по утврђеним историјским законима, и, авај, како се доласком Исуса Христа ништа није променило у свету, до данас, него све се креће еволуцијом.

Човек може знати мало а претендовати много. Тако и многи тумачи историје мање знају него што претендују да знају. У самој ствари они стављају свој разум изнад такозваних закона историје, и једино свећом свога личног разума хоће да осветле далеке путеве човечанства уназад и унапред. Тако чини један, тако други, и трећи и стоти. И наравно не слажу се. Свак показује слику једног дела пређеног пута, ухваћену апаратом свога разума и хоће да том делимичном сликом објасни целину. Међутим та слика је само делимична и површна, јер другчија не може ни бити. Као што рецимо велики сликар Ајвазовски сликајући море није у ствари насликавао цело море, у свим димензијама мора, у свој његовој тежини и садржини, са свима чудесима и чудовиштима у мору, нити све ниансе боја, нити све гласове ни хуку ни шаптање мора, нити пак укус и мирис морске воде, него само један делић површине морске на бури или у тишини.

Шта ми можемо рећи о законима историје, питате ме, синови Божији?

Прост је и јасан наш одговор: Не постоје никакви историјски закони. Постоји само морални Закон Божји. Руководећи се тим Законом Божијим или газећи га човечанство је клецало на знојном и крвавом путу час ка Богу час од Бога. Ако хоћете, можемо то исто рећи мало другчије: постоје само две опредељене и једна неопредељена воља:

света воља Божја,
пакосна воља сатанска, и између њих
воља човечија.

У погледеу морала, или добра и зла, прве две су воље опредељене а трећа је неопредељена. То јест, воља Божја апсолутно је добра и не може имати у себи ништа зло; воља сатанска је апсолутно зла и не подноси никакво добро, а човечја је воља слободна да усвоји било добру вољу Божју било злу вољу сатанску. Сва је историја човечанства у оквиру ове три воље. О томе нам сведоче оба Откровења Божија, Старо и ново, као и искуство светитеља до данашњег дана. У том оквиру Црква Христова разуме и објашњава све догађаје у историји. Она их управо једина и разуме; и она их једина зна интелигентно објаснити. Оном тројаком вољом у скукобу Црква разуме и објашњава како судбу појединих људи, тако и судбе народа и свега човечанства. Тај сукоб трију воља најјасније се показао на Исусу Христу. Отуда је нама хришћанима дато, да све можемо разумети и објаснити помоћу Господа Исуса Христа.

Дошао је Христос – кад је дошао?

Дошао је у време кесара Октавијана Августа, када је овај кесар боловао од реуматизма, док су његови поданици пред његовим киповима приносили му жртве као богу. Дело ђавоље!

Дошао је Христос – ко је дошао?

Дошао је Јунак сходно прастаром пророчанству: „Изаћи Господ као јунак“.

Дошао је сам Бог како је и објавио преко пророка: „Ево Бога вашег – сам Он иде и спасиће вас“.

Дошао је Христос – зашто је дошао?

Дошао је „да раскопа дјела ђавола“. То је основно, почетно. И заиста први двобој Његов био је са ђаволом на Гори Искушења. У том довобоју Христос је остао победилац.

Добра воља Божја брзо је победила злу вољу сатанску. И носилац божанске добре воље тда се обратио колебљивој вољи људи. Са неизмерним снисхођењем слабостима људским и са „љубављу која превазилази разум“ и од које горе срца људска обратио се Он људима. Да их просвети истином. Да их ослободи од страха од ђавола. Да их очисти од зле воље демонске и приволи доброј вољи Божјој. Да их избави од колебања између Бога и Сатане. Да их учини децом светлости место робова таме. Да им осветли пут ка вечном животу и царству небесном.

Такво семе сејао је Сејач небесни, и ускоро је отпочела жетва. Њему су послушно следовали најпре њих 12, па 70, па 500, па 5000, бројеви који се спомињу, уз много веће које се не спомињу. И посленици су се множили, и Жетва Господња расла је већа и већа.

Христос је дошао да промени само једну од оне три споменуте воље, три чиниоца историјска – да промени вољу људску, а не Божју нити сатанску. Јер су ове две последње непроменљиве. Човекољубива воља Божја и човекомрзна воља сатанска нису потребовале промене. Он је дошао ради тријумфа човекољубиве воље Божје и пораза воље сатанске. Његова воља пада у време трулог „Мира Римског“ (Pax Romana), када је сав свет у злу лежао а сатана сматрао, да су сва царства овога света његова и да их он може дати коме хоће. Зато их је он и понудио Христу.

Ви сте чули где се говори с претриаконица, да Христос чини прекретницу историје човечанства. Али чему?

У томе, браћо моја, што се Он јавља као Законодавац и Закон историје.

У поремећају биланса у корист Бога и људи а на штету и осиромашење Сатане.

Још је и време од Христа убрзано. Постало је као ништа; хиљаду година мање од једнога дана. И простор је изгубио важност. Човек је ослобођен од окова и времена и простора. Све је постало неважно, само су Жетве Господње добиле вредност. Убрзан је ток историје. Убрзана је промена ситуација. До Јована Претече је једно, а од Јована све друго. Стари тром ход историје са Христом је завршен а нови отпочет. Дрвени точкови историје замењени су крилима. Закон и пророци – оно што је најбоље било у старом времену – важили су само до Јована, а „одселе се царство Божије проповиједат Јеванђељем, и свака навалује да уђе у њега“ (Лука 16, 16). Промена ситуација у приватном и заједничком животу људи у Његовој је власти. Својим рукама Он крепко држи точак историје. Нека се нико не усуди стати пре Његова кола. Јер Он је тај, о коме је пророчено од старих видилаца: „Брз на плијен, хитар на отмицу“ (Ис. 8, 1.) тј. на плен од Сатане и отмицу људи из ропства демонскога.

Код Њега је све хитно.

„Стражите, јер не знате у који ће час доћи Господ ваш“.

Он још није био ни отишао а већ говори о своме блиском повратку. Јер Њему је све блиско, ништа далеко; Њему, Господару дана и столећа.

„Ево ја ћу доћи и плата моја са мном“ (Откр. 22, 12)

„Ево стојим пред вратима и куцам“ (Откр. 3, 20)

Апостоли Његови такође журе и опомињу на журбу:

„Последње је вријеме“ (1. Јов. 2, 18)

„Браћо, вријеме је прекраћено“ (1. Кор. 7. 29)

„Да не одоцни који од вас“ (Јевреј. 4, 1)

„Док имамо времена да чинимо добро“ (Гал.6, 9-10)

„Где иде Господ“ (Јуда 14.)

„Ја трчим“, говори апостол (1.Кор. 9, 26)

Све хтно, незадржано, неодољиво. Све на опрезу, у очекивању Њега, у припремању за сусрет са Њим.

И жетва за жетвом прелази у небесне житнице Његове. И све као да је Он јуче био с нама, и као да ће сутра доћи.

Он мења ситуације према своме нахођењу, ради боље жетве. Он одбацује цивилизацију као старе лађе и замењује их новим. Он хоће само личности; људе хоће Он, све остало је за Њега узгредно, помоћно, инструментално.

Он је засадио добро дрво, и од тог дрвета сабира добре плодове. А плодови су душе људске.

Ај, света браћо, историја има само једну логику, један закон и једног законодавца.

Ја вам рекох Његово име. У том имену је све.

ЧЕТВРТЕ ЖЕТВЕ

Нове њиве – нове жетве

Непостојани су људи и у злу и у добру. Што су непостојани у злу, па се враћају ка добру, то је за похвалу. Али што су непостојани у добру, то је за љаљење и осуду. Због тога је, мислимо премудри Господ и скратио дуги век праотаца, између других разлога, да би се злотвори гледајући често како други умиру устрашили од своје блиске смрти и предстојећег Суда, а добротвори охрабрили да им не дотужи трпети и творити добро и у страдању. Да би само жетве биле веће.

Крајем првог хришћанског милениума и Византија и Рим беху се и сувише загњурили у земаљске бриге и уживање, те се слабо одазиваху позиву Цара на бракове Његовога сина. У својој арогантној гордости, због заслуга својих праведних отаца за Христа дозволили су себи да свашта чине у Његовом присуству, и у Његово име; не само на улици и у политици него и у Цркви. И не одазиваху се Царевом позиву. Не одазиваху се.

Због тога се Цар расрди, и посла суге своје у бескрајну земљу Скитију. Да му приведу незнабожне Словене, који у то време беху у погледу Богопознања „сиромашни и кљастии богаљастии и слијепи“. А те слуге Божје што их по внушењу Господњем посла византијски цар Михаил беху Кирил и Методије, апостоли словенски. Не треба нико да посумња, да је наш далекивидни Господ какда је изрекао причу о Царевој свадби мислио на Словенство, на своју нову и пространу њиву од Дунава до Пацифика. А та њива је један огромни континент, према коме су и Римско и Византијско царство као малена острва.

И тако кад су изгледи Хришћанства били врло мрачни крајем првог милениума, с једне стране због корупције у самим хришћанским народима а с друге због непоштедног

мача Мухамедова, на једном се јавило неслућено „ богатство Христово“. То је Скитија – нова њива Господња, са новим жетвама Господњим. За Православље је Скитија значила колико Америка за Западно хришћанство. И више.

И гле како је Хришћанство лако насађено у Русији! Нигде лакше. Без мучеништва. Па још како чисто! Као сребро седам пута у огњу жежено, на седам решета васељенских Сабора у Византији просејано. Срећа је што на оном великом пространству није било никакве установљене културе, ни римске ни јелинске ни персијске ни индијске. Ништа петрифицирано, све флуидно. Постојала је само култура домаћег рукодеља и породичног и племенског строја. Нова вера није имала шта порушити за чим би се много жалило. Полупала је идоле од земље и дрвета, и то је све. Није било прескупих храмова, сличних Минерви или Дијани, или Озирису или Јупитеру, или пагодама и пирамидама, нити мермерних и златних кипова, нити ичега чиме се архитекти, кипари и златари осрамотише прослављајући својим рукама лажна божанства из прстонародних бајки. Него све земљано и од земље; све јевтино и привремено. Па и људи јевтини земљари и дрводеље, без историје, без славе светске и без азбуке. Тачно, неокупано велико стадо без пастира и без паше духовне.

Још уз то избра Бог морално јевтиног човека, једног ненаситог сисавца земаљских сласти, паганског кнеза Владимира, да преко њега постави крст на тој новој и великој њиви својој. О како је непостижива мудрост Божја! Гле, таквога човека, а не чистога и светог апостола Андреју, избра Промисао за своје оруђе. Да руски народ види ново чудо обраћања воде у вино, грешника у праведника. Да види свога вођу, који је дотле у пуној мери учествовао у свима народним пороцима и сујеверицама, како се помоћу нове вере преобраћа у светитеља лакше него гусеница у лептира. И то у светитеља с правом назватог равноапостолним, јер обрати Христу више следбеника него ма који апостол за свога живота.

Од тада, то јест од почетка другог милениума хришћанске ере, настају нове жетве Господње. Генерација за генерацијом долази, прихвата позив за Цареву свадбу и идазива се с радосћу. Тако непрекидно у току две стотине година.

Али када се жетва Господња поче умањивати, због греха и таштине руских кнежева, због властољубља и братоубиства, пусти Господ ураган ветар на Русију да је отрезни. Да отресе прашину са пшенице своје и да оједра зрно. А тај ураган ветар беху Татари, који владаху Русијом других 200 година и притискиваху руски народ. И завапи народ руски ка Господу, ка'но некад Израилци у време Гедеоново, и Господ се ражали, па дарова Русији словоду и мир после Куликовске битке, коју доби благочестиви књаз Димитрије Доњски с благословом преподобног Сергија Радонежског. Но тај период робовања под Татарима дао је Господу добру жетву у праведницима и покајницима, страдалницима и многим мученицима. И у ратницима: јер у самој Куликовској битци, веле летописци, пало је 50.000 православних ратника.

А када се Русија ослободи ропства татарскога, падоше Балкански Словени, Бугари и Срби, а са њима грци, Румуни и Албанези у ропство турско. То ропство трајало је пуних пола хиљаде година. И да би жалост хришћанска била већа, попусти Господ, да се на Светој Софији, која прва побуди Русе на крштење, обори крст и стави полумесец.

И пре тога Господ је попуштао невоље на Цариград. Осим честих земљотреса, суша и болештина, још илатински крсташи покорише престоницу Истока и владаше њоме рушилачки и злочиначки око 60 година. Али то је морало доћи у оно време када су људи Догматику оделили од Етике, па Догматику поштовали а Етику презирали. Јер цареви и

великаши тога времена држаше се, истина строго догмата веровања православног, али морал њихов не беше узвишенији од морала Турака Селџука. Један другом очи вадише, доживотно у тамници држаше, глађу морише, силом монашише или у туђину прогонише. А од њиховог злог примера заражаваху се остали народи хришћански. И жетва Господња беше оскудна. Зато Господ попусти буру на устајалу бару, најпре Латине, а када се људи не поправише под јармом латинским после једне паузе, дозвола Он из далека Турке, један народ друге расе, другог језика и друге вере, који покори Византију и завлада њоме, ето до данашњег дана. Но тиме се Жетва Господња не смањи него повећа.

РАЗГОВОР 4.

- Борба споља и борба изнутра!

Тако се ви жалите један другом, света браћо моја. А ја слушам и сећам се тих истих речи из уста једног од светила Цркве. Као да сам њега чуо јуче а вас данас, и верујем да ако доживим сутра, ја ћу чути те исте речи од других. Изнутра маловерни а споља безверни, а између та два зида пробијају се верни. Због тога верни уздишу. Нека уздишу, јер, „и сва твар уздише и тугује с нама до сад“ (Рим. 8, 12 – 22). И сунце и звезде, и вода и гора, и птице и зверови, - да, сва твар Божија страда због греха човекова, и радује се кад види међу синовима човечијим ма и једнога сина Божијега. И кад га виде, сунце веселије сија, звезде играју од радисти, вода и гора певају песму, птице се јате око њега и зверови му умиљато певају песму, птице се јате око њега и зверови му умиљато лижу руке. То светци, као синови Божији, доживљавају. То је и Адам доживљавао пре свога греха. А после греха доживео је и он потомство његово бунт свуколике твари против богоотпадног човека. То је прва револуција у свету: револуција природе против човека, недостојног господара природе.

Зар се не стидите ви, браћо моја, кад птицау страху бежи од вас, и кад се зверови скривају од вас? Ја се стидим. Јер осећам, да томе страху нису оне узрок него ја кроз свога грешног праоца. Узалуд говорим: Не бојте се ђарене птице! Не скривајте се од мене зверови! Не ћу вам ништа. Све је на ратној нози са човеком. Сва твар осећа ружни мирис греха у човеку. Па бежи, скрива се, брани се крваво, уздишући за синовима Божијим, за безгрешним господарима својим.

Вас муче сада они „који су на пољу“ говорећи, да неће дда верују у Бога докле га очима својим не виде. Од таквих је нарочито сва твар усташена и сва на њих борбено настројена. Јер и птице, и рибе, и биљке и животиње не виде Бога, али живе по Божијем опредељењу, хиљаде и хиљаде година живе непромењено по Божијем непроменљивом опредељењу. И не вређају бога а мрзе људе, и боје се људи.

Зар ви мислите, храбри борци, да би они који траже да виде Бога поверовали у Бога кад бига видели? Сатана је вековима гледао Бога, па је ипак отпао од Бога и као муња пао у недогледну даљину од Бога. Адам је у рају разговарао с Богом, па је ипак окрену леђа Богу а лице Сатани. Каин је чуо глас Божији, који га је одвраћао од крвавог недела, па је ипак скочио на свог невиног брата Авеља и убио га. Јудејци су неколико година гледали Бога у телу, па ипак су га намучили и распели. И сад кад би се јавио христос Бог наш, у скромности и понижености, као то се Он први пут јавио, сигурно би га исмејали, намучили и убили они исти који сад траже да виде Бога па да верују у Бога. Но не ће га више никад видети онаквога, него ће га видети у стравотној сили и заслепљујућој слави

онда када буде доцкан. А биће доцкан када им се Он поново јави, и када их сјај Његове славе ослепи за свако виђење осим духова мрака.

„Ми живимо по вјери а не по гледању“ (1. Кор. 5, 7) онај који је видео Бога у светлости што га је ослепила све док није помоћу вере у Њега поново прогледао.

Јадне очи човечје! Оне не могу да виде даље него коњ и птица. Својом снагом не могу, све док се не наоружају наочарима, телескопима за далеке и велике предмете и микроскопима за премалене предмете у природи. Они који траже да виде Бога природним очима, очима коња и птице, неће Га никад видети. Али ако наоружају телесне очи своје наочарима и телескопима ума свога ваистину видеће Га, и гледаће Га сваки дан и сваку ноћ. Само нека пожуре да виде Бога како се Бог може видети, док их срп Божјих жетелаца не одбаци из пшенице Господње. Или зар не чујете, света браћо моја, како шушти срп Господњи свуда око вас, све ближе и ближе вама? Ослушните, погледајте будите спремни!

ПЕТЕ ЖЕТВЕ

Велике жетве са малих њива

Рано изјутра Домаћин света, Бог Слово, позва у виноград свој прво Јевреје. У трећи час позва Гркеи друге незнабошце у границама римског царства. У шести – у подне - када жега мира и господства раслаби и Рим и Византију, Он позва Ските, Русе, Србе и све остале Словене. У девети позва све нехришћанске народе из колонијалних царства белих људи: црне, полуцрне, жуте, и црвене расе. А у једанаести час позва остатак острвљана који стајаху беспослени, изван винограда, то јест изван Цркве Божије. Све оне дакле, који стоје изван Цркве Христос назива „беспосленим“, јер клањајући се лажним боговима они заиста беспосличаше.

Два три века пре Руса примише Балкански Словени са Румунима и Албанезима свету веру, и почеше живети по њој и мучити се за њу. И Жетве Господње умножаваху се из поколења у поколење. Највише допринеше усвајању нове вере пустињаци и кнежеви, они дакле који су бегали од људи и они који су владали над људима. Народ је трчао за онима које су бегали од њега, а слушао оне који су владали над њим. Обе ове врсте путовођа народних одликовали су се великим смирењем и трудом у славу Божју. Најславнији од светаца српских, свети Сава, потписивао је себе „последњи из грешника монах Сава“, а најмоћнији од српских владара цар Стефан душан – „раб Христа Бога нашега“. Тако су се потписивали и пустињаци и кнежеви Румунски, Бугарски и Албански. Кандила су горела пред ликом Христа Спаситеља како по кнежевским дворовима тако и по испосничким пештерама.

Након неколико ефемерних династија у Србији дошла је једна јака и благословена династија стефана немање, која је у току од 200 година украсила сву српску земљу, па и околне земље, чудесним храмовима у славу Христа и Његових древних светаца. Већина владара из те династије завршила су као монаси у манастирима које су они сами подигли. Тако и њихове жене, кнегиње, краљице и царице. Њиховом примеру следило је велико мноштво простих људи, жена и девојака из народа. Сви они из реда, знатни и незнатни, припремаху се на тај начин за царство небесно, јер „не гледаху на оно што се види него на оно што се не види; јер је ово што се види за вријеме а оно што се не види вјечно“ (2. Кор.

4.18). И они који осташе у свету као и они који се удаљише од света у зидине манастирске трудише се за своје спасење, свак на свој начин, не губећи из вида двоје: смрт и Судију. Блиску смрт и неизбежног Судију. Први се спасаваху вером и молитвом, умереним постом и милостињама, трудољубљем и покајањем, рађањем и васпитавањем деце, и трпљењем од болести и других животних искушења. А ови други се спасаваху познатом духовном атлетиком по православним манастирима. И многе генерације, и једних и других, кроз векове пловећи преко бурног океана живота искрцаваху се у тиха пристаништа царства небеснога. Дивне жетве Господње.

У то време Света Гора Атонска била је препуњена монасима из свих православних народа. То је била самостална Монашка Република, достојанство Матере Божије, коју су обилато помагали и украшавали сви балкански православни владари, и владетели и властелинке: Византијске, Румунски, Бугарски, Грузински, а нарочито Српски. А кда по Божјем Промислу паде Балкан под власт Исламску, те нестане хришћанских владара на Балкну, ту бригу о Светој Гори наставише кнежеви и цареви Руски. Мати монаштва за све православне народе у Европи, Света Гора је за последњих четрнаест столећа дала Господу Исусу Христу велике жетве. Може се милити колике су те жетве биле за тако дуг перо време, када се прочитају извештаји из четрнаестог и петнаестог столећа, да се на Светој Гори у појединим генерацијама подвизавало 20, 30 па и 50.000 монаха. И те се жетве још увек допуњују и у наше време, мада у много смањеном броју, добровољним страдалцима монасима, то јест оним који изоштреним духовним видом јасније виде од светских људи да „овдје немамо града који ће остати него тражимо онај који ће доћи“ (Јев.13.14.).

У 14. И 15. Столећу вођене су крсташке војне православних Балканаца против бесног надирања Турака из Азије. У једној од тих војни умро је Српски цар Стефан Душан у Тракији. Мало после, једна Српска војска од 60.000 ратника сва је изгинула у рату с Турцима на реци Марици 1371. Године. У години 1380. Баш када је кнез Димитрије донски победио Мамаја Кана на Кулкову, плативши ту победу са 50.000 Руских жртава, Српски војсковођ Милош Обилић победио је Турке у битци на Плочнику, не без хришћанских жртава. Само девет година доцније, 15. Јуна 1389. Године догодила се отсудна и страшна битка на Косову пољу између Срба и Турака, где је изгинаула Српска војска, око 100.000 људи, и где ус поинули оба цара: Турски цар Мурат и сврпски цар Лазар. Српски народ овековечио је ову битку епском поезијом, као битку за хришћанство физички изгубљеу али морално добијену.

У Косовској епопеји, пуној мистичног наданућа, говори се, како је птица ластавица дноела цару Лазару књигу из небесног Јерусалима, у којој му је јписано до Бога, да се мора пре битке приволети или царству земаљском или небесном. У првом случају он ће победити Турке, у другом Турци њега. После дугих размишљања Лазар се приволео царству небесноме говорећи:

„Земаљско је за малена царство
„ А небесно увјек и до вјека“,

Његове свете и чудотворне мошти очуване су у целости до данашње дана.

Нешто доцније па је и Цариград, и силна је хришћанска војска изгинула заједно са царем Констанитином Румунски кнежеви и војводе продужили су борбу још за неко време. Албански православни војсковођ Ђорђе Кастриотић с ретким успехом ратовао је против Турака више од 20 година. Два султана су лично водили великевојске против њега

и оба пали у кланцима кршне Албаније. А кад је најзад полумесец завладао целим хришћанством Балканом, ксташки барјак остао је уздигнут кроз векове тешког робовања само у Црној Гори, и делимично у српским земљама с леве стране Дунава.

И тако поред оне две споменуте врсте Божијих угодника дошли су и ратници и мученици за Крст и Словоду. Како је то огорман број нека покаже овај пример: у време Српског цара Душана број Срба износио је три и по милиона, а Енглеза у то време било је такође три и по милиона. После 500 година Срба је било опет три и по милиона а Енглеза четрдесет милиона. Где ус остали Српски милиони? И сви православни милиони Балкански? Изгинуло у крсташким ратовима, масакрирано по селима и градовима, или пак одведено у Азију и на пијацама робља продано. Сходно историји Турци су одводили често велике групе хришћана од 50 или 70 и 100.000 душа на пијаце Азијске. Тако је много било тога робља, да су пјединци продавани од једне до пет мецидија турских (1 мецидија отприлике један долар).

Где је тај многомиллиони народ хришћански, који се за своју свету веру борио до крви и страдао до смрти? Где ако не у близини Онога који је обећао плату и за чашу воде а комо ли за реке суза и крви својих верних следбеника?

Ваистину, Балкански народи кроз своју историју представљају малене њиве са великим жетвама Господњим.

РАЗГОВОР 5.

Чујем шапат ваш, света браћо, чујем и ћутим. Ви бојажљиво шапћете о прогресу човечанства и цивилизације, и о срећи коју ће прогрес и цивилизација установити на земљи. Зар се не може ово довести у склад са Христовим учењем и Христовом Црквом, питају вас неки?

Шта да вам одговорим на то, и шта да вам кажем? Отворио је бог недра створене природе и открио људима неслућене тајне. Тако су људи доши до многих проналазака. Оно што премудри Соломон није могао знати, нити Фараони и Јелини докучити, сазнали су модерни људи. Што Сократ и Платон ни у сну нису могли сањати, то је данас знано сваком раднику у Америци.

Но не би никада сазнали, да им Бог није открио. Мало је учених људи који то признају. А кооји тоне признају, хвале се и славе својим проналасцима, баш као да су пронађено сами створили а не само „пронашли“. Паметно је само што то немогу да назову другим именом него „поналаском“.

Јер човек и не може друго него да пронађе нешто што је Творац створио и до времена од људи сакрио. А хвалисави проналазачи личе на слушкињу која би се хвалила проналаском чудних адиђара у одајама одсутне госпође своје.

Људи траже патенте за пронађено, а Бог не тражи ни за створено. Бог је не само створио него и помагао људима да пронађу, али само у одређено време, сходно потребама људи.

Но рецимо да Бог, по великој милости својој и опрости људима детињавство самохвалисање, ал' како да им опрости злоупотребу свих проналазака? Јер стојећи између Бога и Сатане човек употребљава проналаске час на добро час на зло.

Ко је против проналазака, израђевина и изграђевина људских? И најсветији међу хришћанима користе се огњеним колима, парним бродовима електриком, асфалтним

друмовима и свим осталим проналасцима и направама разума и руку човечјих, што се назива општим именом цивилизација. Али кад једна цивилизација постане преградом између Бога и човека, онда она служи злу и смањује жетве Господње за небесно царство.

Тада Господ мења ситуацију на штету цивилизације а на повећање своје жетве. Јер Њему је стало само до жетве. Он обраћа брзо смех на плач, и високе куле у рушевине, да би душе привукао себи.

На сва врата најмодерније цивилизације износе се мртваци као и за време бивших цивилизација. Може ли ко спречити умирање? И коме требају мртви, којој цивилизацији? Ниједној, никоме. Само требају Ономе чији анђели купе душе умрлих и износе пред престо Његов, сваки дан и сваки час, света браћо моја.

Један јунак Гогољевих романа куповао је мртве душе. И плаћао их је врло јевтино. И многи скверни трговци робља чинили су и чине тако. Не сравњујемо ми Христа са том ђаволском четом; далеко од тога. Али хоћемо да кажемо, да је Христос купио и прескупо и још унапред платио све душе људске. Није их платио ни рубљама ни доларима него пречистом крвљу својом. Отуда Он има право на душе умрлих. Оно шт је за трговца робља јевтино, за Њега је драгоцено.

Због тога Он мења ситуације, све с обзиром на жетву душа. Оно што философи називају прогресом и еволуцијом, то је у самој ствари само промена ситуација по Божјој вољи а према моралном стању људи. Из ових промена ситуација састоји се сва историја човечанства. Оне се не могу назвати ни прогресомни регресом него једино потребом за већом жетвом Господњом.

Библија нас не учи ни вери у прогрес ни вери у еволуцију него вери у живог Бога који мења ситуације у корист своје Жетве. Кад ту човек преовлада над Богом и погорди се самим собом, Бог мења ситуацију, макар то било и по цену највеће цивилизације. Зато је велики молитвеник и вапијао Богу: „Не дај Господе да човјек преовлада“.

Не очекује Бог никакву особиту цивилизацију која би му донела особиту жетву. Авељ, Енох, Ноје, Аврам и многомиллиони пастири и тежаци Њему су добродошли као здрава и једра пшеница онако исто као и врло књижевни и културни људи који се са истом вером и љубављу односе к Њему.

Ај, браћо моја света! Ви шапћете у ноћи о прогресу и цивилизацији људској, а ја чујем, да сте ви јуче са олтара примили свето причешће. Зашто ми онда не причате о две различите трговине? О трговини коју води прогрес и о трговини Христовој? Гле, није ли међ њима разлика у томе што сваки прогрес (или цивилизација) хоће да купи скупо за јевтино, док је Христос купио јевтино за скупо? Помислите, како смо ми људи јевтини, а како је скупа крв Христова. Они који не познају жетве Господње помишљају, да Христос није добар трговац. Ми пак мислимо, да окретнијег и мудријег ниј је било нит ће бити.

ШЕСТЕ ЖЕТВЕ

Жетве свудаи свагда

Две велике заблуде уносе забуну међу хришћане наших дана. Носиоци једне заблуде говоре, да Христос није успео за 19 векова да створи на земљи царство мира и среће. Због тога треба напостити Христа и окренути се ником другом. Носиоци пак друге заблуде јесу неки хришћански сектанти, који као усвајају мишљење оних првих да заиста христос до сада није створио царство среће и мира на земљи, али да ће га Он створити по свом обећању. Стрпите се, људи, говорите ови; само стрпите се, чекајте и видећете!

Обе ове заблуде проистичу од претпоставке, да је Христос имао намеру да оснује царство мира и среће на земљи. Онда се разилазе, па сходно оној првој заблуди Он то није могао учинити, а сходно другој Он то није хтео до сада учинити.

Никаква ослоњанемају ове две заблуде ни у Јеванђељу ни у апостолским и светоотачким књигама нити у учењу Православне Цркве од почетка до данас. Него машта људска и жудња за земаљским царовањем и благовањем колевка су обеју заблуда.

Ону прву заблуду, која одбацујућ Христа тражи еког другог месију и вођу, Господ је из временске даљинепровидео и рекао: „Ја дођох у име оца својега и ви ме не примате; ако други дође у име своје, њега ћете примити“ (Јв. 5, 43). А ову другу Он је унапред исправљао сталним наглашавањем, да царство Његово „није од овога свијета“ (Јн. 18,36) и да „не ће доћи да се види“ (Лк. 17,20).

Није ли Господ у првој беседи на Гори пружио утеху свма који страдају за Њега говорећи: „Радујте се и веселите се, јер је велика плата ваша на небесима (Мт. 5.12). Не на земљи дакле, него на небесима. Он није дошао из неке пуне и ненасељене земље него из једног бескрајног света насељеног безбројним легионима светих анђела, који су стајали на служби њему од Ваплоћења до Вазнесења, и стајаће до свршетка драме света, и на век века . Као Домаћин и Сејач Он је рекао: „У вријеме жетве ја ћу рећи жетеоцима (анђелима): увезите пшеницу у житницу моју“ (Мт. 13, 30). И Домаћинове жетве, отпоете са покајаним разбојником и спасенима из Ада, продужују се непрестано, свакога дана и часа и минута и секунда, на свих пет континената света. Своје жетеоце, анђеле свете, Он ђаље сваком човеку у одређени му дан и час. И жетеоци су стално на послу: по домовима, по болницама, по тамницама, по мучилиштима људским, по пустињама и пештерама, по царским дворовима и сиромашним колибама, на улицама и по друмовима, у рудницама и по фабрикама, на копну, на мору и у ваздуху – свуда и без престанка. И Његове се житнице пуне, и „многе обитељи Оца небесног“ (Јн. 14, 2) насељавају душама спасених.

Ми с тога немамо разлога да посумњамо у истинитост визије једног духовника светогорца, да је видео на небу „народ Божији који бројем превазилази све живе народе накугли земаљској“ А рачуна се, да број ивих на земљи износи сада две милијарде. Што значи да се царство Христово до у овај XX век населило не милионима него милијардама бесмртника.

Које дакле царство земаљско може да се мери са царством Христовим по броју, по квалитету, по красоти, по миру и блаженству? То је једино царство у коме нема онога чега се људи страше а има све оно што људи желе – „идјеже нест болести, ни печали ни воздиханија, но живот бесконачни“. Када је велики Павле био узнет до трећег неба и видео красоте царства небеснога, могао је лако рећи: „ Смрт ми је добитак“, и даима жељу „отићи и са Христом бити“ (Филип. 1, 21, 23).

То је изјава оног истог човека који је гонио Христа због тога што Христос није остварио жељу фарисеја и створио земаљско царство израиљево. Међутим кад је познао боље Павле је одбацио горе. Видео је оно што је савршено и презрео оно што је несавршено. Видео је оно, „што око не видје и ухо не чу и у срце човјеку не дође“, што „уготови Бог онима који Њега љубе“ (1 Кор. 2,9). А то је живот вечни и „царство приправљено од постања свијета“ за све оне који остану верни и послушни Христу у овом привременом животу, погруженом у страдања и уоквиреном у смрт. Јер где влада смрт, сва земаљска царства нису никаква плата. Да, на планети, на којој владасмрт и која је и сама осуђена на смрт, сва блага и задовољства која око може видети и ухо чути ваистину нису никаква плата. Јер пролазна вредност није никаква вредност.

Није ли Џингис Кан имао једно од највећих царства у историји света, од Црног Мора до Пекинга? Кад је ушао у Пекинг, чује он да у Китају живи неки пустињак који прориче будућност и твори чудеса. Победоносни Кан брзо га добава к себи, и одмах му стави само ово једно питање:

- Имаш ли ти лек од смрти?

- То нико у свету нема, одговори пустињак.

Незадовољан Џингис Кан не хтеде га ништа више питати.

Кад се дакле нису осећали срећни и задовољни они људи који су стајали на врху једног пирамидалног царства земаљскога, како ли тек онај мравињак људски у темељима такве огромне пирамиде? Право је ракао српски песник Петар Његош:

„Наша земља, мати милијонах
„Сина једног не мож' вјнчат срећом“.

Али Христос може. Он једини има лек од смрти. Управо сам собом Он је лек од смрти. И сви они који Га с љубављу носе у срцу и узимају крв Његову у себе с вером и надом, спасавају се од смрти. Такви улазе кроз отворене двери у Рај, у царство без уздисаја, у весеље без краја. Земља је сувише пространа за смртне освајаче али сувише тесна за Христа и Његово царство. Спаситељ људи „хоће да се сви људи сапасу“, па тражи и стоту залуталу овцу да је поврати великом стаду своје. И заповедио је Цркви својој да тако чини у Његово име. Ако се сви људи не спасу, то је за то што неки не ће да се спасу. Господ наш Исус Христос не дејствује силом; Он очарава и привлачи љубављу. А љубав је увек имала, и имаће, највећу жетву.

РАЗГОВОР 6.

- Чудите се нечем, света браћо моја, кажите ми: чему се чудите?

- Ми се чудимо онима који говоре: ми можемо бити хришћани и без Цркве. Ми држимо, то је гордост која долази од незнања, себичност која не богати него сиромаше, смрт која посцеђује људе пре коначне смрти. Да ли правилно мислимо?

- Сасвим правилно, браћо моја света, и нека сте за то балословени. Зашто је Спаситељ основао Цркву, ако се може без ње бити? Зашто јој је дао силу јачу од Ада, ако одсечени појединци могу побеђивати „врата Адова“ и без Цркве? Монаси пустињаци проводили су без мало цео свој живот у пустињској осамљености, али нису кидали везе са Црквом. Молили су се Богу за сву Цркву васељенску, просили су благодатне дарове од Цркве, и умирали у молитвеном општењу са Црквом. У колико су по нужди имали мање општења са Црквом на земљи, у толико су имали веће и присније општење са Црквом на небу. Њихов духовни опит у пустињи од неоцењиве је вредности за Цркву Божију. И не само за Цркву Божју него и за светске Универзитете.

Узмимо једну од метафизичких наука, која се сматра на Универзитетима најтежом и најабстрактнијом. То је наука, коју философи не смеју ни да назову науком због свог недовољног знања у тој области, него теоријом. То је Теорија Сазнања. Заиста, скромноиме једног сасвим скромног успеха у тајанственој области душе људске. А не могу никада ни знати довољно, докле год узимају у обзир само спољашњу природу, која је индиферентна према човеку, а не узимају

два моћнија чиниоца, која свесно, намерно и интензивно утичу на душу човекову. А то су: Бог као пријатељска и ђаво као непријатељска сила.

Када човек чита књиге рецимо Исака Сирина, Макарија Великог, Григорија Синита, Синајске и Атонске оце, који су свој век провели у студирању себе и своје душе, па њихов опит сравни са модерним „теоријама“ сазнања, заиста се мора застидети. Оно утанчано и префињено сазнање Отаца Цркве до те мере се изгубило и огрубело у нешем механизраном столећу, да неки професори Универзитета предају омладини Психологију а одричу постојање душе! А то је таман тако као кад би неко предавао Теологију и негирао Бога; или Астрономију а одрицао постојање звезда.

О браћо моја, ми не унемо да ценимо многознанствено и многоопитно богатство наше Цркве док се не сударимо са незнањем света. Гле, проповедајући кроз 20 векова Логоса, Црква је носилац непогрешне небесне Логике. Студирајући стално душу људску она најбоље познаје Психологију. Да, у њој се може наћи поуздана Наука Сазнања, поред поуздане Логике и Психологије.

Но своју богату ризницу знања и познања Црква не употребљује ради своје светске славе, него једино на исправљање и лечење људских душа и њихово припремање за царство небесно. Она без престанка учи људе, да верно стоје уз Пријатеља, а то је Бог Човекољубац, и да вечито војују против непријатеља, а то је ђаво, отац лажи и човекоубица. Она дозива људе као у пожару, да хитно послушају свога јединог Спаситеља и спасу живот свој за вечност. Она им објављује Победиоца и Његове победе; Победиоца који је још пре свог Васкрсења објавио своју дефинитивну победу речима: „Ја над владах свијет“ (Јн.16,33). Плодови Његове победе виде се и видеће се, у безбројним богатим жетвама.

Стари српски владари урезивали су у своје печате крст и около крста речи: **Христос одоле.**

На Златној цркви у Антиохији биле су споља унаоколо исписане пророчке речи о свевластном Спаситељу Победиоцу:

„Царство твое христe Боже царство всјех вјекoв и владиченство твое во всјакoм родје и родје“.

Са овим тријумфалним клицањем Црква на земљи је срећно пребродила све бурне векове своје историје, предајући уредно Цркви небесној жетве Господње.

Ко се туђи од Цркве Божије, мрзи на душу своју. Знајте ово, света браћо моја, и реците онима који не знају.

СЕДМЕ ЖЕТВЕ

На бурама и ветровима

Неки философи западни, па и словенски, писали су теодисеје, да оправдају Бога због зла у свету и страдања људи. Другим речима: да кажу да Бог није крив, а да ине кажу ко је крив.

Ми намамо потребе да то чинимо. Христос је оправдан својим жетвама. Који се сејач правда пред зрном што га он сеје и затрпава земљом тако да зрно труне и пушта клицу и с муком расте и бори се с ветровима? Сејач сеје и очекује да жање. Нису њему непознате све муке семена да се одржи на ветровима, нити влатова да се испуне стоструким родом. Он ће ублажавати те муке, али их неће сасвим отклонити. Њему је само стало до жетве. Чим посеје семе Он мисли на жетву. Све друго је споредно. И жетва оправдава домаћина.

Ниједан страдални праведник у историји света нити је остао нити ће остати без стоструке плате у небесним платама Створитеља свога. Ни једно добро зрно пшенице Господње није прегажено и пропало. Свако добро зрно, које Сатана преко својих слугу гази и покрива блатом, анђели Божији узимају својим рукама и односе у житнице Господара својега. Одкуд изненадно у Библији Рахава Јерихонка, и Рута Моавка, и Јов? Сви од народа неизабранога? То Господар жетве показује, да нигде у свету ниједно добро зрно Он не допушта да пропадне.

Оправдање Бога, али богова, могу друге вере тражити а не хришћанска. Хришћански Бог је више но оправдан бесмртним царством небесним, које је Он припремио за све праведнике на земљи. Блажени живот у вечности више је него награда праведницима. То је дар Божији који ни један човек на земљи не може заслужити својим делима и страдањима. То је као оно из бајке како је неки пастир примио на конак у своју худу колибу залуталу цареву кћи, па га цар за то учинио својим зетом и наследником. Бог не плаћа по пијачној цени. Његове плате праведницима превазилазе сваку људску меру и сваки разум. То су и небовидци казали овим речима: „Страдања садашњег времена нијесу ништа наспрам славе која ће нам се јавити“ (Рим. 8, 18). У овоме је сва теодисеја хришћанска, и друге нема. А то је откровење самога Христа, које је донело светлост и радост свему човечанству усред мрака од незнања и муке од неизвесности.

Од Христа и кроз Христа страдање праведника добило је смисао. Сви тајновидци и слуге Слова савршено су схватили науку свога Господа о неминовности страдања праведника у овом земаљском животу. Тако апостол Јаков пише: „Будите жалосни и плачите и ридајте; смијех ваш нека се претвори у жалост...гле, срећним називамо оне који претпљеше“ (Јак 4,9; 5, 11). Апостол Петар: „Радујте се, иако сте сада мало жалосни у раним напастима, да се кушање ваше вере много драгоценије од пропадљивог злата, које се куша огњем, нађе на хвалу и чест и славу када се покаже Исус Христос – радујте се радосћу неисказаном“ (1. Пет. 1,6,8). И још даље: „Каква је хвала ако за кривицу трпите? Но ако добро чинећи муке трпите, ово је угодно пред Богом; јер сте на то и позвани. Јер и Христос пострада за нас, и нама остави углед да идемо Његовим трагом“ (1.Пет. 2, 20-21.). Зар ово не одговара потпуно речима самог Господа: „Гдје сам ја, ондје и слуга мој нека буде (Јв. 12, 26)?“

Ако дакле хришћани страдају, знају за што страдају, и не страдају без наде. „Ако трпимо с њим ћемо и царовати“ (2.Тим. 2,11-12). И сви апостоли понављају реч свога Учитеља: „Радујте се!“

Али гле, рећиће неко, подигли су се ветрови и буре у наше време, хоће да потопе Његову Цркву? Таквима недајемо одговор ми но Он: „Што сте се уплашили, маловјерни?“ Зар Он није и на бурама жњео своје жетве и зар није стари пророк провидео и рекао: „Пут је Господњи у вихору и бури (Наум 1,3) ?“

У црквеним књигама Бог је назват „хитрец Господ“. Вештак који се не може преварити и кога нико не може преварити. Он је вештак који својом светом вештином сузбија сатану од људи, и људе на безбројне начине спасава. У главном: час милујући а час страшећи и бијући. Као што свети Јуда заповеда старешинама црквеним: „Једне милујте, а једне страхом избављајте, и из огња вадите (Јуда 22, 23)“ Или како Павле по искуству своје тврди: „Кога љуби Господ онога и кара, и бије свакога сина којега прима (Јевр. 12, 6)“. А да ће сви који су примљени бити и бијени, неко више неко мање, то је сам Господ више пута рекао, а још и овим речима потврдио: „Онај слуга који зна вољу

господара својега па није учинио по вољи Његовој биће бијен много; а који не зна па заслужи бој биће бијен мало (Лк.12, 47-48)“.

Хришћански народи бивали су од почетка, бивају и сада бијени мног за то што знају не само вољу Господара својега него и неизмерну љубав Његову, јављену васиони кроз Сина Божјега, Спаситеља света. А нико није толико мучен и бијен као православни народи кроз многе векове, а нарочито у овом XX веку у последња два Светска рата, у којима су крвници православних народа толико пролили невинне крви, да се сами гуше у њој.

Узмимо само Русију и православни Балкан. За последњих 50 година цела једна руска генерација прошла је кроз огањ Рускојапанског рата, прве револуције 1905. Године, друге крваве револуције од 1917. Године, па кроз I Светски рат за правду Србије, па кроз II Светски рат, све до данас. Прошла је и отишла је. Кад речемо, да је жетва Господња за ово време била стотину милиона, не мислимо да претерујемо. Додајмо томе многомилиону жетву Господњу на православном Бакану за ово полустолеће, прво Срба, грка и Бугара у Балакнским ратовима 1912 – 1913. Па додајмо несразмерне мученичке жртве српскога народа у I и у II Светском рату, људе, жене, децу, свештенике и првосвештенике, што изгибоше у мукама због Православља од стране Аустројанаца, Немаца, римокатолика и комуниста.

Не тугујмо због тога, но радујмо се што су наши православни народи толико страдали за Господа Спаситеља нашег. И то страдање сматрајмо нарочитом привилегијом и Божјим одликовањем. По речи светог апостола: „Вама се дарова Христа ради не само да га верујете него и да stradate за Њега (Филип. 1,29)“. Страдање за Христа је дакле дар и одликовање а не штета и понижење.

Гле, данас нико не војује против нижих вера и њихових оснивача. Сатана туне потребује помоћи од људи; он је сам довољан. Због тога антихристи нашег доба прелазе ћутке преко тих нижих вера, сачињених не од Бога но од људи. А управљају све своје стреле само на Христову Цркву, која и јесте „столп и утвржденије истине“. Том борбом против Христа тајанствено руководи сам Сатана, у страху и дрхтању, слутећи да ће га само Он, Христос, моћи победити и бацити у „језеро огњено“.

Немојмо се пак страшити за Онога, који се не страши никога, нити за Цркву Његову, којој је Он унапред осигурао победу над Адом. Страшимо се за себе и за децу своју, ако због нашег незнања, лењости и равнодушности будемо избрисани из Књиге живих и нађемо се „на пољу где су пси“ и јуродиве девојке. У кукољу, који ће се бацити у огањ. Знајмо, да ће свемогући Христос и без нас испунити своје небесне обитељи. Он се неће преварити у броју спасених. Он зна Своје, и нико од Његових неће пропасти. О броју пак Христом спасених овако сведочи велики тајновидац:

„Видјех и гле: народ многи, којег не може нико изборјати, од сваког језика и кољена и народа и племена, стајаше пред пријестолом и пред Јагњетом,, обучен у хаљине бијеле, и палме у рукама њиховим (Отк.7,9).“

Благо онима који се удостоје убројати се у онај народ.

РАЗГОВОР 7.

- Хајд, још мало да разговарамо, света браћо моја, докле још има времена, да може брат с братом и богољубац са богољубцем разговарати. Докле није дошло време, да само злотвори вичу а браћа шапућу.

- Све силе које јсе боре за власт над светом говоре ружичасто о Једном Свету као свом идеалу, у коме се једино може остварити људско благостање и мир. Тако говоре. Па да би задобили хришћане за тај свој идеал о Једном Свету они се позивају на предвиђено у Откровењу хиљадугодишње царовање Христово.

- Ај браћо моја света, не дајте се преварити. Хиљадугодишње царство Христово није никаква утеха за сав свет него само за „душе исјечених за свједочанство Исусово и за ријеч Божију“. Они ће прво васкрснути и царовати с Христом хиљаду година. Али није речено, где ће царовати. Није речено, да ће то царовање бити на земљи; а ни помена о учешћу свих људи у том царовању, него само великих мученика исечених за Христа „који се не поклонили звијери ни икони њезиној, и не примише жига на челима својим и на руци својој“ Ни у ком случају ово се не може узети за планетарно царство христово за сав свет нити пак у овоме свету. Но таква је особина људи, да се задржавају више на тајанственом и двосмисленом него на јасном. Међутим у Јеванђељима Господ (Мт.24.) је јасно описао стање света пред свршетак времена.

Није искључено, да ће Бог допустити људима да по спољашности уједине народе у Један Свет. Често је Бог попуштао да људи иду својим путовима, ма да то нису били Његови путеви. „Мисли моје нису ваше мисли, нити су ваши путеви моји путеви, вели Господ. Него колико су небеса виша од земље, толико су путовимоји виши од ваших путова, и мисли моје од ваших мисли (Иса. 55, 8-9)“.

Бог мења ситуације. Људи су нестрпљиви, те желе промену и чак и у најбољој ситуацији на земљи. Увек желе ново, а чим дође ново, плачу за старим, „за старим добрим временом“. Поштујући слободу човека Бог често мења ситуацију према жељи људи, не пуштајући точак света из својих руку у руке Сатани. Познаје Бог људе. Зна Он, да ће људи на својим путовима изломити се, осиромашити и изгладнети, па ће тк онда завапити Њему за помоћ. Зна Бог, да сви самовољни путеви синова човечјих воде у Земљу Недођију, али их пушта да иду до обронка пропасти, где се све илузије разбијају и где се Сатана злурадо церка.

Велика је разлика између мира што га Христос даје и мира светског што га људи желе. Први мир чува човека од корупције, а други производи корупцију и кроз корупцију води поновним побунама и ратовима. Невалјао мири је отац рата. Узевши идеално, мир је бољи од рата. Али коруптиван мир није бољи до рата; јер не даје довољну жетву Господу. Отуда спољашњи мир је само један предах од рата. Као што се каже у Библији: „И земља почину од рата (Навин 14,15)“. Докле? Докле људи не упрљаше мир гресима својим.

Содом није уништен у рату него усред мира и материјалног благостања. У време мира, спољашњег благостања и сигурности римског царства друштвена корупција доводила је цара Марка Аврелија стојичког философа до очајања. И он је предвиђао пропаст таквој својој држави. Једва да је што мања корупција била у хришћанским царствима Карла Великог и Луја XIV. И тако је морало бити свуда где год су људи тражили Рај на земљи а не на небу. Сваки свој достигнути Рај на земљи људи су брзо претварали у пакао. И Бог је мењао ситуацију ради своје жетве.

- Не ће тако бити када се организира Један Свет, са једним Представништвом, једним језиком, еперантом, једном војском или полицијом; једним календаром, са уједначеним васпитањем, уједначеном етиком, уједначеним уређењем. Рат ће бити осуђен као лудост и варварство, и онемогућен. Настаће вечни мир, сигурност и благостање. – Тако нам говоре нови пророци Земље Недођије. Тако говоре гости и дошљаци, слуге и најамници, без разбирања шта Домаћин мисли. А ту идеју о Једном

Свету добронамерно али по незнању подржавају и неки хришћански пастори. Они мисле: свет је постао мален, боље је да Господ има једну велику њиву – сав свет – него многе малене њиве и њивице. Као да ће они, који су се показали неверни у малом, показати се верни у великом! (Лк.16, 10)

Може Господ и попустити да се ова жеља људска оствари. У том случају Он ипак не ће бити без своје жетве. Само ће Његове жетве бити у бури и вихору. Јер ће у тој универзалној држави завладати квареж каква се на памти у историји, кавраж ментална и морална, коју је апостол Павле из даљине времена јасно видео и описао. Апостол истина говори о последњем времену, али где и ови нови архитекти Једнога Света сматрају овај свој идеал као последњу фазу људске историје.

Грађани те евентуалне Светске универзалне државе биће гори од грађана римске империје; много гори. Место оглашеног мира и спокојства и благостања, људи ће се осећати неспокојни и несрећнији него икад. Кад нису могли уредити своје мале државе на своју срећу, како ће уредити ти исти страсни људи сав Свет? Настаће нереди, побуне и револти на све стране кугле земаљске. Парламенти ће бити немоћни да то спрече својим бескрајним препиркама, узајамним оптужбама и тобожњим законима. Зато ће с времена на време пренести своју власт, вољно или приморано, на диктаторе, који ће огњем и мачем повраћати ред у свету. Тражиће људи спасења само у политичким и друштвеним променама. Пробаће понова све бивше политичке експерименте у историји света. И тако ће то дуго трајати, та смена парламентаризма и диктатуре, аутократије, демократије, олигархије, тимократије итд. Најзад ће, у сумараку историје, доћи диктатор света, „син погибељи – којег ће Господ Исус убити дахом уста својих (1 Сол. 2, 8)“.

А за све то време место мира, среће и благостања, „биће невоља велика какова није била од постања свијета нити ће бити (Мт.24,21)“.

Због тих невоља многи ће се покајати и повратити Богу Спасиоцу. И у њима ће Господ имати своје последње жетве. Она Светска држава водиће најогорченију борбу против Христа и Његове Цркве. Јер уједначитељима људи, народа и вера, највише ће сметати Христос, неуједначитељ и Неујдначиви. Како би се могла уједначити истна са лажи? Лаж се не противи овом уједначењу, она га тражи, али јој се истина противи. Где, истина и лаж нити могу орати на истој њиви, нити спавати у истој постељи. Црква ће се Христова ставити ван закона, а за јавно спомињање Христовог имена биће прописане оштре казне. Али ће се спасавати они који буду само призвали име Господње. И Син Човечји када дође изненада, и убије „сина погибељи“, последњег тиранина људи, да ли ће наћи веру на земљи? Наћи ће је, али не као јавну. Наћи ће је, али не по велелепним храмовима, као што су наши садашњи, него у пештерама и пустињама. Наћи ће је, али не као одобрену и штићену него као ружену и гоњењу. Наћи ће је, али не у раскошним литругијама и псалмодијама него у грамовима људских срца и у шаптању људског језика. Јер Црква Његова почела је мучеништвом и завршиће мучеништвом, света браћо моја.

Међу мученицима за Христа у то последње време биће многи Јевреји, по визији светог Павла. Јер је с Јеврејима Црква Христова и почела. – Биће веома смањен број хришћана у земљској Цркви. И биће време када ће први пут важити гневна реч Господња: „Ко чини неправду, нека још чини неправду, и које поган, нека се још погани“ (Отк.22,11). Јер ће и позив на покајање безбожника престати. Али зато ће Црква на небесима у то време бити пуна до препуњености. Безборојни народи и језици и колена ликоваће у њој као у тихом пристаишту. Књига живих биће испуњена од корице до корице. На последњим странама те вечите Књиге биће светлошћу уписана имена оних

последних Хришћана, које затече на земљи Господ Исус Христос када се јави у сили и слави својој са свима светим анђелима. И Сатана ће бити бачен у језеро огњено са свима својим слугама, у нељудском и у људском облику. И земља ће се палити огњем, као чауара која је дала оно што је Домаћин од ње очекивао. И Домаћин ће бити задовољан. А небесна Црква, коју нико не може избројати, жива и словсна Жетва Господња, наћи ће се сва обучена у беле хаљине чистоте и радости. И запеваће, и вечито певаће, Велико Славословије Светој Тројици, Богу Јединоме. И Господу Исусу Христу Спаситељу, главном Јунаку свеопште и величанствене драме створенога света од почетка до краја.

Блажени, који се у оне последње дане не устраше од непријатеља Исусових, у којима нема живота. Такви ће бити вечни учасници славе и радости Господа својега.

Прекуцано из књиге Жетве Господње
+Епископ Николај
1953

Слава и хвала Богу.